

Vergaderjaar 1991–1992

22 353

Wijziging van de Wet op het basisonderwijs, van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs en van de Overgangswet ISOVSO, in verband met deregulering, autonomievergroting en vermindering van beleidslasten en van de Wet algemene regels herindeling in verband met technische aanpassingen

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Doel van het wetsvoorstel

Deregulering en bevordering van de autonomie

Dit wetsvoorstel bevat een aantal wijzigingen in de Wet op het basisonderwijs (WBO, Stb. 1986, 256) en in de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs (ISOVSO, Stb. 1987, 614) die gebaseerd zijn op het streven van de regering naar vermindering en vereenvoudiging van de regelgeving en naar bevordering van de autonomie van de onderwijsinstellingen. De aanpassingen kunnen globaal worden onderscheiden in wijzigingen die het laten vervallen van bepalingen beogen en in wijzigingen die uitbreiding van de wettekst ten gevolge hebben. Daar waar wordt voorgesteld om een bepaling te doen vervallen, is in het algemeen sprake van een voorschrift dat als kennelijk niet noodzakelijk wordt ervaren en waarbij met het vervallen de autonomie van de instelling wordt bevorderd.

Indien wordt voorgesteld om de wettekst uit te breiden, kunnen hieraan verschillende motieven ten grondslag liggen die ieder voor zich in overeenstemming zijn met de uitgangspunten van deregulering en autonomievergroting. Bijvoorbeeld indien de uitbreiding van de wettekst ten gevolge heeft dat daarmee de overeenkomstige lagere regelgeving kan vervallen doordat de voorheen in een algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling opgenomen bepalingen in de wettekst zelf worden opgenomen. Hiermee wordt de rechtszekerheid gediend. Dit is evenzeer het geval indien de aan de minister overgelaten bevoegdheid om in individuele gevallen anders te beslissen verder wordt begrensd.

Voorts zijn diverse elementen van vooral deregulerende aard overgenomen uit het wetsvoorstel Regeling optimalisering gebruik onderwijsgebouwen (ROGO; Kamerstukken II, 1989–1990, 21 280), gelet op het vooralsnog uitblijven van een memorie van antwoord met betrekking tot het voorlopig verslag inzake dit wetsvoorstel (zie mijn brieven aan de Voorzitter van de Tweede Kamer d.d. 21 juni 1990 (Kamerstukken II, 1989–1990, 21 280, nr. 5) en d.d. 8 januari 1991 (Kamerstukken II, 1990–1991, 21 280, nr. 6)). Afhankelijk van de voortgang van zowel het onderhavige wetsvoorstel als het ROGO-wetsvoorstel zullen de desbetreffende wijzigingen in beide wetsvoorstellen op elkaar worden

afgestemd. Omdat over deze voortgang nog onzekerheid bestaat is op dit moment gekozen voor een doublure.

In de artikelsgewijze toelichting wordt op een en ander nader ingegaan.

Aanpassingen naar aanleiding van het overleg D-gemeenten en D-provincies

In het wetsvoorstel is voorts een aantal wijzigingen opgenomen die voortvloeien uit het overleg over D-gemeenten en D-provincies. Het betreft bepalingen die de autonomie van de lagere overheden vergroten, of hun beleidslasten verminderen. Een aantal andere voorstellen tot wijziging van de WBO en de ISOVSO uit het overleg D-gemeenten en D-provincies is overgenomen in het wetsvoorstel tot wijziging van de WBO en de ISOVSO met betrekking tot de bepalingen over de bijzondere omstandigheden in verband met de formatie, de voorzieningen in de huisvesting en de materiële instandhouding (Kamerstukken II, 1987-1988, 20 655) en de wet tot wijziging van diverse wetten in verband met vereenvoudiging van regelgeving en vergroting van gemeentelijke en provinciale beleidsvrijheid (Stb. 1991, 394).

Voor de goede orde zij er nog op gewezen dat de in de voorgaande alinea bedoelde wijzigingen weliswaar zijn voortgekomen uit het overleg D-gemeenten en D-provincies, maar dat zij niet alleen voor deze gemeenten en provincies gelden.

Technische wijzigingen

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om enige technische wijzigingen aan te brengen in de WBO, de ISOVSO, de Overgangswet ISOVSO (Stb. 1987, 615) en de Wet algemene regels herindeling (Stb. 1991, 317). Deze wijzigingen houden verband met

- a. het schrappen van het onderwijskundig advies van de inspecteur bij bouwplannen,
- b. het verlagen van de meerderjarigheidsleeftijd,
- c. aanpassing aan de aanwijzingen voor de wetgevingstechniek, bijvoorbeeld door vervanging van «Ons» door «de Kroon» en van «de minister kan» door «bij ministeriële regeling kan», indien het een regelgevende bevoegdheid betreft,
- d. aanpassing aan de Bekendmakingswet (Stb. 1988, 18), door op diverse plaatsen het voorschrift van publikatie in de Nederlandse Staatscourant te vervangen door de bepaling dat publikatie plaatsvindt in het officiële publikatieblad van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen, onder mededeling in de Staatscourant,
- e. het verlengen van de termijn waarbinnen een kredietbesluit moet zijn genomen, en
- f. onder meer vervanging van de terminologie «kleuteronderwijs en lager onderwijs» door: basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs in de Wet algemene regels herindeling.

Voorts zijn de artikelen van WBO en ISOVSO van opschriften voorzien die zeer beknopt naar de inhoud van het artikel verwijzen en is een inhoudsopgave ingevoegd, hetgeen de toegankelijkheid van de wetteksten bevordert.

2. Deregulering

Dit voorstel is getoetst aan de Aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en van algemene maatregel van bestuur en blijkt uit dien hoofde geen bezwaren te ontmoeten.

3. Advies Onderwijsraad en overige adviezen

De afdeling primair onderwijs van de Onderwijsraad, hierna te noemen OR, kan zich blijkens het advies van 14 maart 1990, kenmerk OR 1/2389 P, met de uitgangspunten van het concept-wetsvoorstel verenigen.

De wijzigingen in artikel 13 van de WBO met betrekking tot het schoolwerkplan en het activiteitenplan worden met instemming begroet.

Op de opmerkingen met betrekking tot artikel 15 van de WBO behoeft niet te worden ingegaan, aangezien deze wijziging niet meer in het wetsvoorstel is opgenomen.

De OR adviseert tot handhaving van de in artikel 22, vijfde lid, van de WBO en artikel 30, vijfde lid, van de ISOVSO opgenomen mogelijkheid om ontheffing te verlenen van de verplichting om stagiaires op een school toe te laten. Ook de Contactcommissie/VNG voert in haar advies van 15 januari 1990, kenmerk 772/90 0230, diverse argumenten aan tegen het schrappen van deze bepaling. Nu bij de organisaties van dermate grote bezwaren tegen het schrappen van de ontheffingsmogelijkheid wordt blijk gegeven heb ik besloten hiervan af te zien. Een overweging daarbij is tevens geweest dat door de te verwachten toeneemende druk op het aantal stageplaatsen een grotere behoefte aan ontheffingen zal kunnen ontstaan.

Naar aanleiding van het advies van de OR en de Contactcommissie/VNG zijn het tweede lid van artikel 23 van de WBO en de toelichting daarop verduidelijkt en is in artikel 34 van de WBO en de toelichting daarop de omschrijving van het personeel over de aanstelling waarvan de directeur wordt gehoord, technisch aangepast.

Naar aanleiding van het advies van de OR heb ik ook het voorgestelde artikel 79 van de WBO gewijzigd. De in het huidige derde lid van dit artikel opgenomen uitzondering blijft gehandhaafd.

Naar de mening van de OR ligt het meer voor de hand, de aanpassing van artikel 88 WBO en het corresponderende artikel 88h ISOVSO door middel van een nota van wijziging mee te nemen bij het wetsvoorstel ROGO. Aangezien ik mij over laatstgenoemd wetsvoorstel nog nader wil beraden (zie mijn hiervoor reeds genoemde brieven aan de Voorzitter van de Tweede Kamer d.d. 21 juni 1990 en 8 januari 1991) volg ik het advies van de OR op dit onderdeel niet op. In plaats daarvan zijn in het onderhavige wetsvoorstel enige elementen uit ROGO overgenomen. Het advies van de Contactcommissie/VNG met betrekking tot artikel 88 WBO en artikel 88h ISOVSO, er toe strekkende dat gedeputeerde staten steeds de wederpartij dienen te horen alvorens te beslissen op een verzoek van burgemeester en wethouders of het bevoegd gezag, is opgevolgd.

De OR kan zich niet vinden in mijn argumentatie om hem als adviesorgaan uit artikel 106 van de WBO en artikel 103 van de ISOVSO te schrappen.

Hoewel ik anders dan de OR van mening ben dat de voorgestelde wijziging geen enkele relatie heeft met de pacificatie heb ik, mede naar aanleiding van het advies van de Raad van State, deze wijziging geschrapt. Hierdoor wordt elke schijn vermeden dat beslissingen met betrekking tot inhouding van de bekostiging zouden kunnen worden genomen die inbreuk maken op de vrijheid van onderwijs en daarmee in strijd zijn met de pacificatiegedachte.

Naar aanleiding van de desbetreffende opmerking van de Onderwijsraad is de vervanging van ouders van leerlingen die meerderjarig en handelingsbekwaam zijn door die leerlingen zelf, geregeld in de desbetreffende artikelen en niet in de begripsomschrijving van «ouders».

De OR ziet niet in welke van de algemene doelstellingen van dit wetsvoorstel worden gediend met de vervanging in artikel 10 van de ISOVSO van de passage «de Onderwijsraad gehoord» door «gedeputeerde staten gehoord». Dit zal evenwel niet leiden tot een vermeerdering van werkzaamheden bij de provincies. De provincies is desge-

vraagt namelijk reeds toegezegd dat zij de aanvragen voor verbrede toelating om advies zullen ontvangen, ook al is daaromtrent in de wet nog niets voorgeschreven. De OR acht het wenselijk om met betrekking tot de onderwijsinhoudelijke aspecten bij de advisering betrokken te blijven. In het kader van de advisering over het wetsvoorstel ISOVSO alsmede in het kader van de publicatie over verbrede toelating ex artikel 10, eerste lid, van de ISOVSO (circulaire van 13 mei 1986, BO/SP 86006563) heeft de OR zich echter reeds uitgesproken over de combi-natiemogelijkheden bij verbrede toelating. De vragen die bij een individueel verzoek tot verbrede toelating ter beantwoording staan, zijn of de school er toe in staat is en zo ja, in welke mate, en of gelet op het bestaande scholennet inwilliging kan plaatshebben en zo ja, in welke mate. Voor de eerste vraag is de inspectie het aangewezen adviesorgaan en voor de tweede vraag, althans voor zover het scholen betreft die via het provinciale scholenplan tot stand komen, de provincie. Gezien het vorenstaande wordt het advies van de OR niet overgenomen.

Zowel de OR als de Contactcommissie/VNG hebben bezwaren tegen de limitatieve regeling van de ontheffingsmogelijkheden in artikel 15 ISOVSO. Zoals ook in de artikelsgewijze toelichting is opgemerkt, is van deregulering evenzeer sprake indien criteria worden ingeperkt door middel van regulering. De «bijzondere gevallen» waarvan het huidige artikel 15 spreekt, worden in het voorgestelde artikel 15 uitgewerkt in de onderdelen a en b. Met de voorgestelde wijziging wordt bereikt dat omtrent situaties waarin afwijking kan worden toegestaan, reeds in de wet duidelijkheid wordt geboden. Hiermee worden onnodige beleidslasten en beroepen voorkomen.

De Contactcommissie/VNG merkt in haar eerdergenoemde advies van 15 januari 1990 op dat zij in het algemeen positief oordeelt over de dereguleringstendens welke uit het wetsvoorstel blijkt. Voorts wordt namens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (hierna te noemen VNG) waardering uitgesproken voor de wijze waarop de voorstellen uit het overleg D-gemeenten in het wetsvoorstel zijn verwerkt.

Naar aanleiding van het verzoek van de Contactcommissie/VNG om een uitleg met betrekking tot de vervanging van «de minister kan» door «bij ministeriële regeling kan» en de verwijzing in het zesde lid van artikel 11 van de WBO naar het vijfde lid van dit artikel, is deze memorie van toelichting aangevuld.

Aangezien de aanpassing van artikel 17 van de WBO en artikel 24a van de ISOVSO verval, behoeft op de desbetreffende opmerkingen niet te worden ingegaan.

Overeenkomstig het advies van de Contactcommissie/VNG is in artikel 58 van de WBO «beroep op de Kroon» gewijzigd in «beroep bij de Kroon».

Naar aanleiding van het verzoek om in de artikelen 74 van de WBO en 82 van de ISOVSO en de toelichting daarop tot uitdrukking te brengen dat de delegatie door de raad aan burgemeester en wethouders kan worden beperkt tot een bepaald budget per jaar, is in de desbetreffende artikelen bepaald dat de raad voorwaarden kan vaststellen waaronder delegatie plaatsvindt.

Aangezien in de huidige tekst van dit wetsvoorstel geen wijzigingen meer voorkomen van de artikelen 90 WBO en 88j ISOVSO behoeft op het desbetreffende advies van de Contactcommissie/VNG niet te worden ingegaan.

De wijziging van de artikelen 105 WBO en 102 ISOVSO is meegenomen in de Wet tot wijziging van de Wet op het basisonderwijs en van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs met betrekking tot voorrangsbenoemingen (Stb. 1990, 362) en behoeft derhalve niet meer in het onderhavige wetsvoorstel te worden

opgenomen. De aanpassingen die de Contactcommissie/VNG met betrekking tot de artikelen 105 WBO en 102 ISOVSO heeft voorgesteld, zijn deels in genoemde wet verwerkt.

De Contactcommissie/VNG pleit voor een meer flexibele samenstelling van de in artikel 33, tweede lid, van de ISOVSO bedoelde commissie. Daarbij zou alleen deelname van de psycholoog/pedagoog verplicht moeten worden gesteld en de aanwezigheid van een maatschappelijk deskundige en een arts facultatief moeten zijn. Het (voortgezet) speciaal onderwijs is bestemd voor kinderen voor wie vaststaat dat overwegend een orthopedagogische en orthodidactische benadering aangewezen is. De psycholoog/pedagoog in de commissie is bij uitstek degene die hierover kan oordelen. Met name voor wat betreft het beoordelen van sociale achtergronden, bijvoorbeeld de thuissituatie van leerlingen, kan de maatschappelijk deskundige aan de oordeelsvorming in de commissie evenwel een waardevolle bijdrage leveren. Gezien deze inbreng lijkt er dan ook geen aanleiding te bestaan om de maatschappelijk deskundige niet langer verplicht deel te laten uitmaken van de commissie. Met het oog op de medische aspecten acht ik ook de aanwezigheid van een arts die vertrouwd is met het onderzoek van kinderen voor wie het op de school gegeven onderwijs is bestemd, in de commissie onmisbaar.

Tenslotte adviseert de Contactcommissie/VNG om in het voorgestelde artikel 33, vierde lid, «de behandelend arts» te wijzigen in «de behandelend arts of hoofdverpleegkundige», omdat inschakeling van de hoofdverpleegkundige meer overeenkomt met de praktische behoefte van ziekenhuisscholen. Dit zou ook moeten leiden tot wijziging van het voorgestelde artikel 35 ISOVSO, ingevolge welk artikel een kind waarvan de vermoedelijke opnameduur in het ziekenhuis naar het oordeel van de behandelend arts minder is dan drie weken, niet mag worden toegelaten tot de school voor kinderen die zijn opgenomen in ziekenhuizen. Echter alleen de arts is bevoegd een uitspraak te doen over de vermoedelijke opnameduur en niet tevens de hoofdverpleegkundige. Om deze reden kan de laatstbedoelde naar mijn mening ook in de in artikel 33, vierde lid, geregelde commissie van onderzoek van een ziekenhuisschool niet in de plaats treden van de behandelend arts.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

WBO

Artikel I, onderdeel A (artikel 1)

Door de voorgestelde verruiming van de begripsomschrijvingen van openbare school en bevoegd gezag wordt het mogelijk gemaakt dat gemeenten door middel van een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Stb. 1984, 669) een basisschool in stand houden te zamen met andere gemeenten of met privaatrechtelijke rechtspersonen. Indien een dergelijke gemeenschappelijke regeling door de betrokken gemeenten en de eventueel betrokken privaatrechtelijke lichamen wordt gewenst, dient de wet hieraan niet in de weg te staan.

Artikel I, onderdeel D (artikel 11)

In het derde lid van artikel 11 wordt de verouderde term «opleidingsinstituten voor onderwijzend personeel» aangepast aan de nieuwe terminologie in de Wet op het hoger beroepsonderwijs (Stb. 1986, 289).

De regeling van artikel 11, zesde lid, is nauw verbonden met die van het vijfde lid. Het gaat erom dat de leerlingen minimaal een in de wet neergelegd aantal uren onderwijs ontvangen. Afwijking van het in het activiteitenplan bepaalde is alleen mogelijk indien dit niet leidt tot een

daling van het aantal uren onderwijs onder het wettelijk minimum, derhalve wanneer in het activiteitenplan een aantal extra uren boven dit minimum is opgenomen. De tweede volzin van het onderhavige artikellid opent hiertoe uitdrukkelijk de mogelijkheid. Uit het overleg D-gemeenten is naar voren gekomen dat met handhaving van de wettelijke urengrens de oorspronkelijk voor afwijking van het activiteitenplan vereiste toestemming van de inspecteur kan worden vervangen door een voorafgaande mededeling aan de inspecteur.

Artikel I, onderdeel F (artikel 13)

Artikel 13 regelt de procedure ten aanzien van de totstandkoming van het schoolwerkplan. Daarin is onder meer geregeld dat in het geval het overleg tussen de inspecteur en het bevoegd gezag niet tot overeenstemming leidt, het geschil door de inspecteur aan de minister wordt voorgelegd, die het op zijn beurt ter beoordeling aan de Onderwijsraad voorlegt. De voorgestelde wijziging strekt ertoe dat de tussenkomst van de minister komt te vervallen. De achterliggende gedachte bij de vigerende regeling was om de minister als tussenschakel in te voeren teneinde een zekere bezinning mogelijk te maken en eenheid van handelen binnen de inspectie te bewerkstelligen. Bij nader inzien is dit mogelijk zonder daarvoor een verplichting tot het inschakelen van de minister in de wet op te nemen.

Artikel I, onderdeel H (artikel 19)

De mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur nadere eisen te stellen voor een functie kan voor alle categorieën vervallen. Tijdens de parlementaire behandeling, waarbij naar concretisering werd gevraagd, werden als mogelijkheden genoemd leeftijds- en ervaringscriteria voor de directeur en het stellen van aanvullende vereisten voor bepaalde vakken (Fries, Engels). Voor Fries zijn inmiddels in het Bevoegdheidsbesluit WBO (Stb. 1986, 572) bevoegdheidseisen opgenomen en voor de vakonderwijzers geldt hetzelfde. Voor wat betreft het Engels is van een behoefte aan nadere regulering niets gebleken. Ik ben van oordeel dat een verdere toetsing van de bekwaamheid gevoeglijk aan het bevoegd gezag kan worden overgelaten.

Artikel I, onderdeel I (artikel 22)

De mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur nadere voorschriften te geven die de school bij het bieden van stageplaatsen in acht moet nemen, vervalt. In de praktijk is gebleken dat geen behoefte bestaat aan nadere voorschriften.

Artikel I, onderdeel J (artikel 23)

De voorgestelde wijziging beoogt het verplaatsen van de regeling voor de leeftijd voor de toelating tot het basisonderwijs en de duur van het volgen daarvan van een algemene maatregel van bestuur (het Toelatingsbesluit WBO; Stb. 1984, 527) naar de wet zelf. De aard van de bepaling op zichzelf rechtvaardigt deze verplaatsing reeds en tevens wordt aangesloten bij de regeling van de ISOVSO (artikel 31). In samenhang met deze wijziging zal te zijner tijd de intrekking van het Toelatingsbesluit WBO worden bevorderd. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om in het tweede lid tot uitdrukking te brengen dat ten minste eenmaal per maand de mogelijkheid tot toelating moet worden geboden. In het Toelatingsbesluit WBO blijkt dit alleen uit de toelichting.

Artikel I, onderdeel K (artikel 25)

De ervaringen met de voorschriften die zijn opgenomen in artikel 25, tweede lid, leiden tot de conclusie dat aan het daarin bepaalde niet langer behoefte bestaat. Aangezien het schoolwerkplan en het activitei-

tenplan op grond van artikel 13 aan de inspecteur dienen te worden gezonden en een vrijstelling slechts kan worden verleend indien het schoolwerkplan daarin voorziet en op gronden daarbij vermeld, heeft het algemeen toezicht op de uitgangspunten voor het verlenen van vrijstellingen reeds in voldoende mate kunnen plaatsvinden. Voorgesteld wordt daarom de mededeling aan de inspecteur te laten vervallen.

Artikel I, onderdeel L (artikel 26)

In het onderhavige artikel is de mogelijkheid om bij ministeriële regeling nadere voorschriften te geven met betrekking tot het onderwijskundig rapport vervangen door de mogelijkheid van een aanvullende regeling bij algemene maatregel van bestuur. Dit past in het streven naar vermindering van delegatie naar lagere regelgevers.

Artikel I, onderdeel M (artikel 27)

De ministeriële bevoegdheid om nadere voorschriften te geven omtrent de door ouders van leerlingen te verrichten ondersteunende werkzaamheden kan achterwege blijven. Het al dan niet geven van aanwijzingen aan ouders is een zaak van het schoolteam, dat verantwoordelijk is voor de door ouders te verrichten ondersteunende werkzaamheden.

Artikel I, onderdeel N (artikel 28)

De voorgestelde tekst van artikel 28 voorziet in een automatische ontheffing van de verplichting een verzekering af te sluiten tegen wettelijke aansprakelijkheid, indien het bevoegd gezag van mening is dat deze verplichting zich niet verdraagt met de godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging van de school en het bevoegd gezag hiervan tevens mededeling heeft gedaan aan de ouders. De ontheffing geldt voor één schooljaar.

Zonder de mededeling aan de ouders is de ontheffing niet van kracht: het bevoegd gezag zal – desgewenst – de ouders ieder jaar op de hoogte moeten stellen van zijn oordeel om te zijn ontheven van de verplichting om een verzekering af te sluiten.

De ouders kunnen na ontvangst van de mededeling zelf beslissen waarnaar hun voorkeur uit gaat: bewust niet verzekeren, zelf verzekeren of hun kind niet laten deelnemen aan de overblijfmogelijkheid.

In verband met zijn taak, toezicht te houden op de nakoming van de regelgeving, dient de inspecteur op de hoogte te worden gesteld van de ontheffing van de verzekeringsplicht.

Opgemerkt zij nog, dat er vanzelfsprekend nauwlettend op zal worden toegezien dat eventuele schaden die ontstaan na gebruikmaking van de mogelijkheid van ontheffing direct noch indirect op het Rijk zullen worden afgewenteld.

Artikel I, onderdeel O (artikel 32)

Bij initiatiefwet van 6 mei 1982 (Stb. 1982, 272) is in de gemeentewet (Stb. 1931, 89) voor onderwijzend personeel een uitzondering geschapen op de onverenigbaarheid van het lidmaatschap van de gemeenteraad en het zijn van ambtenaar bij die gemeente. In verband hiermee zijn in dezelfde wet de Kleuteronderwijswet (Stb. 1974, 564), de Lager-onderwijswet 1920 (Stb. 1974, 565) en de Wet op het voortgezet onderwijs zodanig gewijzigd, dat beslissingen met betrekking tot schorsing en ontslag van leden van de directie of het overige onderwijzend personeel die tevens raadslid zijn, worden genomen door gedeputeerde staten in plaats van door burgemeester en wethouders. Eenzelfde bepaling wordt nu voorgesteld voor het basisonderwijs.

Artikel I, onderdeel P (artikel 34)

In de voorgestelde tekst van artikel 34 is het inspectie-advies bij de aanstelling van een directeur, een adjunct-directeur of een ander lid van het onderwijzend personeel vervallen. Dit draagt bij aan de gewenste autonomievergroting van de gemeenten en brengt deze op dit punt in een vergelijkbare positie met het bijzonder onderwijs, dat ook geen inspectie-advies bij de aanstelling van personeel kent. De wijziging betekent bovendien een aanzienlijke vermindering van administratieve handelingen bij de gemeenten en de inspectie. De bepaling in artikel 34, dat de directeur dient te worden gehoord wanneer het gaat om de aanstelling van een mede-directeur, een adjunct-directeur of een ander lid van het onderwijzend personeel, is gehandhaafd, gelet op het belang van een goede verstandhouding binnen het team van de school.

Artikel I, onderdeel Q (artikel 50)

In verband met de intrekking van de Kaderwet specifiek welzijn (Stb. 1982, 539) bij de Welzijnswet (Stb. 1987, 73) dient artikel 50 te vervallen.

Artikel I, onderdeel S (artikel 54)

Voorgesteld wordt om de verplichting van burgemeester en wethouders om elk jaar voor 1 juli een voorstel aan de raad te doen omtrent het al dan niet opnemen van openbare scholen in het plan, in het voorgestelde artikel 54 te laten vervallen. In de praktijk betekent dit niet, dat burgemeester en wethouders geen voorstel behoeven te doen aan de raad, echter ze zijn daarbij niet langer gebonden aan de datum van 1 juli. De verplichting om een voorstel te doen aan de raad met betrekking tot opnemings in het plan van openbare (en bijzondere) scholen vloeit voort uit de algemene verplichting van burgemeester en wethouders om raadsbesluiten voor te bereiden. Door de onderhavige wijziging van artikel 54 wordt het voor burgemeester en wethouders eenvoudiger om gelijktijdig voorstellen voor opnemings in het plan van openbare en bijzondere scholen aan de raad te doen. Dit heeft tot gevolg dat kan worden volstaan met één besluitronde bij de vaststelling van het scholenplan. De wens hiertoe is te kennen gegeven in het overleg D-gemeenten door de VNG.

Artikel I, onderdeel X (artikel 63)

Onder de vigeur van het voorgestelde artikel 63 behoeft het gemeenteraadsbesluit waarin wordt bepaald dat geen openbare school wordt gesticht niet meer jaarlijks, maar slechts tweemaal ter goedkeuring aan gedeputeerde staten te worden voorgelegd. Deze wijziging is voorgesteld in het overleg D-provincies. Een overeenkomstige wijziging van de ISOVSO wordt niet voorgesteld, omdat bij van wet 7 februari 1991, houdende wijziging van de ISOVSO in verband met het stopzetten van de planprocedure (Stb. 1991, 73), de planprocedure van de ISOVSO voorlopig buiten werking is gesteld. Aan deze wet ligt de wens ten grondslag tot het stopzetten van het tot dusverre gevoerde beleid met betrekking tot de bekostiging van nieuwe scholen. Daarbij is van belang dat moet worden gesteld dat inmiddels een voldoende spreiding van en capaciteit aan voorzieningen voor (voortgezet) speciaal onderwijs in den lande aanwezig moeten worden geacht om in de noodzakelijke behoefte te voorzien. In 1995 expireert de ISOVSO. Reeds hieruit volgt dat slechts sprake kan zijn van een maatregel van tijdelijke aard. Bij de ontwikkeling van nieuw beleid voor het (voortgezet) speciaal onderwijs voor de periode na 1995 zal worden bezien op welke wijze moet worden omgegaan met de bekostiging van de scholen in het (voortgezet) speciaal onderwijs.

Artikel I, onderdeel Z (artikel 65)

Het laten vervallen van de mededelingsplicht indien geen voorzieningen in de huisvesting nodig zijn, is een wijziging die is overgenomen uit het wetsvoorstel ROGO. Zij houdt verband met de in de adviesprocedure bij voormeld wetsvoorstel door de VNG geuite wens om op dit punt extra beleidslasten van de gemeente zoveel mogelijk te beperken.

Artikel I, onderdelen AA en BB (artikelen 66 en 68)

Zie de toelichting op artikel I, onderdeel Q.

Artikel I, onderdeel CC (artikel 69)

Voorgesteld wordt om de in maanden uitgedrukte termijnen voor de goedkeuring op het overzicht en het overleg over de wijze van uitvoering te vervangen door termijnen die eindigen op een vaste datum. Dit betekent een kleine vermindering van uitvoeringslasten voor het Rijk en de gemeenten, omdat niet langer een systeem in stand behoeft te worden gehouden waarbij wordt geregistreerd op welke datum het overzicht is binnengekomen onderscheidenlijk de voorziening is goedgekeurd. Voorts wordt met de op een vaste datum eindigende termijnen meer duidelijkheid geschapen. Ook deze wijziging is overgenomen uit het wetsvoorstel ROGO.

Artikel I, onderdeel DD (artikel 74)

In het onderhavige artikel, dat de toewijzing van voorzieningen zoals technisch onderhoud en vervanging van meubilair regelt, is de mogelijkheid tot delegatie door de raad aan burgemeester en wethouders opgenomen. Het betreft hier een van de delegatiebepalingen waarover in het overleg D-gemeenten overeenstemming is bereikt.

Artikel I, onderdeel FF (artikel 77)

Zie de toelichting op artikel I, onderdeel Q. Ook de laatste volzin, die abusievelijk in de wet is terechtgekomen, vervalt.

Artikel I, onderdeel GG (artikel 79)

Voor het bezwaren met andere zakelijke rechten dan het recht van hypotheek wordt het vereiste van toestemming van de minister uit het oogpunt van vergroting van de gemeentelijke autonomie vervangen door het vereiste van toestemming van burgemeester en wethouders. Voor vervreemding en het bezwaren met hypotheek van door het Rijk bekostigd onroerend goed blijft de toestemming van de minister vereist, ter voorkoming van financieel nadeel voor het Rijk.

Artikel I, onderdeel HH (artikel 80)

Artikel 106, eerste lid, van de WBO geeft de minister de bevoegdheid om de vergoeding geheel of gedeeltelijk in te houden indien gebouwen en terreinen van zowel openbare als bijzondere scholen niet – zoals artikel 79, eerste lid, van de WBO uitdrukkelijk voorschrijft – behoorlijk worden gebruikt en onderhouden. Daarnaast is voor wat betreft de verhouding tussen gemeentelijke organen en provinciale organen de gemeentewet van toepassing. In de mogelijkheid om corrigerend op te treden is derhalve voldoende voorzien, zodat artikel 80 van de WBO kan vervallen.

Artikel I, onderdeel II (artikel 83)

In de nota van toelichting bij het Bouwbesluit ISOVSO (Stb. 1988, 585) is aangekondigd dat in het kader van deregulering bevorderd zou worden dat de artikelen 83 van de WBO en 88c van de ISOVSO worden geschrapt. In deze artikelen gaat het om het onderwijskundig advies van de inspecteur met betrekking tot bouwplannen, te geven aan het

bevoegd gezag. De Raad van State dringt er in zijn advies over het Bouwbesluit ISOVSO op aan op zo kort mogelijke termijn het schrappen van deze artikelen te bevorderen. In dit wetsvoorstel wordt aan dat advies uitvoering gegeven.

Het niet meer noodzakelijk zijn van een onderwijskundig advies van de inspecteur met betrekking tot bouwplannen, betekent niet dat de inspecteur in het geheel geen rol meer zou kunnen spelen ten aanzien van bouwkundige aangelegenheden. De wijziging betekent wel dat de inspecteur niet langer verplicht om advies behoeft te worden gevraagd. Gelet op zijn algemene toezichthoudende taak als verwoord in artikel 5, tweede lid, van de WBO en artikel 5, tweede lid, van de ISOVSO, zal de inspecteur evenwel, indien hij daartoe aanleiding aanwezig acht, inzage kunnen nemen in stukken onderscheidenlijk eigener beweging onderwijskundige adviezen kunnen geven met betrekking tot bouwkundige aangelegenheden.

Artikel I, onderdeel KK (artikel 86)

Zie de toelichting op artikel I, onderdeel Q.

Artikel I, onderdeel LL (artikel 88)

Om praktische redenen is in het nieuwe artikel 88 bepaald dat eigendomsoverdracht mogelijk is vóór de feitelijke overbodigheid van het gebouw en terrein. Hierdoor wordt een aansluitende herbesteding van het gebouw en terrein mogelijk, waardoor leegstand en vandalisme worden voorkomen. Om een aansluitende herbesteding te bevorderen, is tevens een mededelingsplicht opgenomen voor het bevoegd gezag van een bijzondere school dat voornemens is (gedeelten van) gebouwen en terreinen niet meer voor de school te gebruiken. Deze wijzigingen zijn overgenomen uit het wetsvoorstel ROGO.

Het voorgestelde artikel maakt het voorts mogelijk dat eigendomsoverdracht van onroerend goed plaatsvindt op basis van de gezamenlijke verklaring van burgemeester en wethouders en het bevoegd gezag van een bijzondere school, dat het bevoegd gezag blijvend heeft opgehouden dan wel blijvend zal ophouden het onroerend goed voor de school te gebruiken. Voorheen was hiervoor een verklaring van gedeputeerde staten vereist. Gedeputeerde staten kunnen nog wel een verklaring afgeven en wel ingeval van een geschil tussen burgemeester en wethouders en het bevoegd gezag. Ook de verklaring van gedeputeerde staten, dat het bevoegd gezag blijvend heeft opgehouden dan wel blijvend zal ophouden het onroerend goed voor de school te gebruiken, kan fungeren als titel voor de eigendomsoverdracht tussen het bevoegd gezag en de gemeente.

Verhuur van een gedeelte van het gebouw dat blijvend niet meer voor het onderwijs nodig is c.q. zal zijn, kan eveneens plaatsvinden op basis van een gezamenlijke verklaring of een verklaring van gedeputeerde staten.

Volledigheidshalve zij nog opgemerkt, dat de wijziging van artikel 88 vanzelfsprekend geen invloed heeft op de verplichtingen van een bevoegd gezag tegenover de gemeente, respectievelijk de gemeente tegenover de rijksoverheid in het kader van de bekostiging. Zo blijft het bevoegd gezag ingevolge artikel 16 van het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO (Stb. 1985, 558) onverkort verplicht binnen 14 dagen na het beëindigen van het gebruik van de huisvestingsvoorziening daarvan opgave te doen aan de gemeente en is de gemeente op grond van datzelfde artikel verplicht binnen 14 dagen na ontvangst van de opgave de minister van de beëindiging van het gebruik in kennis te stellen.

Artikel I, onderdeel PP (artikel 109)

Bij beëindiging van de bekostiging geldt deels dezelfde regeling als bij de beëindiging van het gebruik, te weten de meldingsplicht bedoeld in artikel 88, derde lid, en het beginsel van eigendomsoverdracht aan de gemeente, bedoeld in artikel 88, vierde lid. De meldingsplicht en de mogelijkheid om de eigendomsoverdracht vooruitlopend op de beëindiging van het gebruik te laten plaatsvinden zijn evenals bij artikel 88 WBO overgenomen uit het wetsvoorstel ROGO. De datum van de beëindiging van de bekostiging is bepalend voor het tijdstip waarop ingevolge de beslissing van gedeputeerde staten het gebruik eindigt.

Artikel I, onderdeel QQ (artikel 113)

Zie de toelichting op artikel I, onderdeel Q.

Artikel I, onderdeel RR (artikel 114)

In het kader van het streven de delegatieopdrachten naar lagere regelgevers zoveel mogelijk te beperken, kunnen de thans door de minister vast te stellen regels inzake de boekhoudvoorschriften beter in een algemene maatregel van bestuur worden opgenomen. Het is dan ook mijn voornemen om te bevorderen dat deze boekhoudvoorschriften in het Bekostigingsbesluit WBO/OWBO zullen worden gegeven.

Artikel I, onderdelen SS en TT (artikelen 116a en 118)

Deze artikelen kunnen vervallen omdat ze zijn uitgewerkt.

ISOVSO

Artikel II, onderdeel A (artikel 1)

De definitie van bevoegd gezag is in dit voorstel zodanig aangepast dat rekening wordt gehouden met de situatie waarin een of meer gemeenten te zamen met een of meer privaatrechtelijke rechtspersonen op grond van een gemeenschappelijke regeling een school in stand houden. Het betreft hier een technische aanpassing.

Artikel II, onderdeel D (artikel 10)

Artikel 10 van de ISOVSO is een van de artikelen met een ontwikkelingskarakter: door goedkeuring te verlenen voor verbrede toelating wordt een individuele school in de gelegenheid gesteld kinderen toe te laten die normaal gesproken niet toelaatbaar zouden zijn. Het toepassen van verbrede toelating biedt de mogelijkheid kennis te nemen van de ervaringen op schoolniveau. Dit kan van groot belang zijn voor het scholenveld, omdat aan de hand van deze ervaringen kan worden bezien of het wenselijk is om in de toekomst de structuur van het (voortgezet) speciaal onderwijs te veranderen. Door het toepassen van verbrede toelating op zich wordt de structuur van het onderwijs niet veranderd. Voor een dergelijke structuurverandering zou wetswijziging noodzakelijk zijn, in welk kader de Onderwijsraad fungeert als regulier adviesorgaan.

De vragen die bij de toepassing van verbrede toelating ter beantwoording staan, zijn of de school er toe in staat is en zo ja, in welke mate, en of gelet op het bestaande scholennet inwilliging kan plaatshebben en zo ja, in welke mate. Voor de beantwoording van het eerstvermelde is de inspectie van het (v)so de meest aangewezen instantie. Advisering door de inspectie behoeft echter niet in de wet te worden vastgelegd. De vraag of en in welke mate gelet op het bestaande scholennet inwilliging kan plaatshebben, kan voor wat betreft de scholen op het door de minister opgestelde plan van nieuwe scholen het beste worden beoordeeld door de minister zelf, zodat voor deze categorie geen behoefte is aan een regeling van de advisering. Voor wat betreft de scholen die op het provinciale scholenplan voorkomen, acht ik evenwel

een advies van gedeputeerde staten over deze vraag gewenst.

In verband met het voorgaande wordt in het onderhavige artikel voorgesteld de advisering door de Onderwijsraad over verbrede toelating te laten vervallen en voor scholenplannen die via het provinciale scholenplan tot stand komen gedeputeerde staten als adviesorgaan ten aanzien van verbrede toelating aan te wijzen. Er zij nog op gewezen, dat de noodzaak van een terughoudend en slechts met het ontwikkelingsbeleid overeenstemmend beleid ter zake, alsook de eraan verbonden bekostigingstechnische aspecten, met zich brengen, dat de beslissingsbevoegdheid ten aanzien van de verbrede toelating bij de minister dient te blijven.

Artikel II, onderdeel E (artikel 15)

Zoals eerder opgemerkt, is van deregulering evenzeer sprake indien criteria worden ingeperkt door middel van nadere regulering. De «bijzondere gevallen» waarvan het huidige artikel 15 spreekt, worden in het voorgestelde artikel 15 uitgewerkt in de onderdelen a en b. Onderdeel a heeft vooral betrekking op het onderwijs aan meervoudig gehandicapte leerlingen, waarvoor geen uitgebreid net van onderwijsvoorzieningen voor het voortgezet speciaal onderwijs bestaat. Met toepassing van dit onderdeel zal tegemoet kunnen worden gekomen aan de wens van een school voor speciaal onderwijs aan meervoudig gehandicapte kinderen om enkele leergebieden van het voortgezet speciaal onderwijs te kunnen bieden met het oog op het toekomstig maatschappelijk functioneren van de leerlingen. Onderdeel b van artikel 15 ziet op toekomstige ontwikkelingen in het door de minister te voeren onderwijsbeleid. Voor zover dit gewenst is in het kader van het landelijke onderwijsbeleid voor het (voortgezet) speciaal onderwijs zal met toepassing van onderdeel b een van de bepalingen van de artikelen 12 en 13 afwijkende onderwijsinhoud kunnen worden goedgekeurd. Onderdeel b heeft derhalve geen betrekking op een van het landelijke onderwijsbeleid losstaand experiment waartoe een individueel bevoegd gezag zou willen overgaan.

Met het hiervoor gestelde wordt voldoende voorzien in de behoefte aan mogelijkheden tot afwijking van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 12 en 13. Ontheffingen die niet gewenst zijn voor het te voeren beleid ten aanzien van de ontwikkeling van het (voortgezet) speciaal onderwijs in het algemeen of gevraagd worden voor kinderen voor wie een toegankelijke school voor (voortgezet) speciaal onderwijs voorhanden is, dienen m.i. achterwege te blijven. In verband hiermee is in artikel 15 gekozen voor een limitatieve opsomming van ontheffingsmogelijkheden.

Artikel II, onderdeel F (artikel 16)

Dit onderdeel beoogt uit een oogpunt van harmonisatie van wetgeving in artikel 16, eerste lid, het begrip «praktijktijd» te vervangen door het meer eigentijdse begrip «stage».

Artikel II, onderdeel G (artikel 18)

Deze wijziging beoogt de meerderjarige, handelingsbekwame leerlingen in staat te stellen zelfstandig tegenover de school op te treden. Die mogelijkheid is nu voorbehouden aan hun ouders, voogden of verzorgers.

Artikel II, onderdeel H (artikel 19)

De wijziging in het tweede lid houdt een aanpassing aan de nieuwe terminologie in de Wet op het hoger beroepsonderwijs in.

De in het derde lid opgenomen wijziging strekt ertoe om, evenals in artikel I, onderdeel D, geschiedt voor het basisonderwijs, voor het

(voortgezet) speciaal onderwijs de mogelijkheid te openen in het activiteitenplan zogenaamde marge-uren op te nemen, waarvan later in het schooljaar desgewenst naar eigen inzicht gebruik kan worden gemaakt.

Het vierde lid van onderdeel H beoogt symbiose niet langer aan goedkeuring van de inspecteur te onderwerpen. Symbiose dient, gelet op artikel 19, tweede lid onderdeel e, van de ISOVSO te worden opgenomen in het schoolwerkplan. Zoals eerder opgemerkt, wordt het schoolwerkplan getoetst door de inspecteur.

Door middel van de toevoeging van een dertiende lid aan artikel 19 wordt bereikt, dat ouders via het schoolwerkplan kennis kunnen nemen van de toepassing van de verbrede toelating en de in verband daarmee getroffen voorzieningen. Voorts kan de inspecteur hierdoor aan de hand van het schoolwerkplan toetsen of aan de eventuele voorwaarden voor de verbrede toelating is voldaan.

Artikel II, onderdeel I (artikel 20)

De in artikel 20, eerste lid, van de ISOVSO vermelde goedkeuring van de inspecteur kan vervallen, waardoor dit artikellid wordt geharmoniseerd met artikel 12, eerste lid, van de WBO. Aan de termijn gedurende welke voor een leerling artikel 20, eerste lid, kan worden toegepast, is een maximum gesteld van 3 maanden, vanuit de filosofie dat gedurende die periode genoegzaam kan worden bekeken of een leerling kan worden overgeplaatst naar het reguliere onderwijs. Genoemde termijn van 3 maanden sluit aan bij de termijn die de inspectie tot dusverre placht te hanteren bij beslissingen over voormelde goedkeuring.

Artikel II, onderdeel J (artikel 21)

De voorgestelde wijziging van artikel 21, derde en vierde lid, van de ISOVSO stemt overeen met de wijziging die voor artikel 13, derde en vierde lid, van de WBO is opgenomen in artikel I, onderdeel F, en aldaar is toegelicht.

Artikel II, onderdeel L (artikel 25)

Met de voorgestelde toevoeging wordt een onnauwkeurigheid hersteld die bij de wetwijziging van 1 december 1988 (Stb. 1988, 559) in de wet is geslopen.

Artikel II, onderdeel M (artikel 27)

Voorgesteld wordt om de bepaling, dat personeel om te kunnen worden benoemd dient te voldoen aan de overige vereisten voor de te vervullen functie, voor wat betreft het onderwijzend personeel te schrappen. Daarmee vervalt de mogelijkheid om voor dit personeel bij algemene maatregel van bestuur nadere eisen te stellen voor een functie. De overwegingen hiervoor zijn dezelfde als die welke bij het basis-onderwijs hebben geleid tot het voorstel, de desbetreffende bepaling voor alle personeelscategorieën te laten vervallen. De mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur nadere eisen te stellen voor een functie dient voor het niet-onderwijzend personeel in het (voortgezet) speciaal onderwijs te worden gehandhaafd, daar anders voor dit personeel (psychologen, logopedisten, ergotherapeuten enz.) geen bevoegdheidseisen zouden kunnen worden gesteld, terwijl hieraan wel behoefte is.

Artikel II, onderdeel N (artikel 31)

De voorgestelde wijziging strekt er toe de ontheffingsmogelijkheid voor «bijzondere gevallen» nader in te perken tot slechts de gevallen «in het belang van het kind».

Artikel II, onderdeel O (artikel 32)

Zie de toelichting op artikel II, onderdeel G.

Artikel II, onderdeel P (artikel 33 en 33a)

Dit onderdeel beoogt de voorschriften met betrekking tot de commissies van onderzoek over te brengen van een algemene maatregel van bestuur (het gaat om de artikelen 17 tot en met 21 van het Onderwijskundig besluit ISOVSO, Stb. 1985, 517) naar de wet zelf. In samenhang met de voorgestelde wijzigingen zal te zijner tijd de aanpassing van het Onderwijskundig besluit ISOVSO worden bevorderd. Ook in artikel 33 wordt geregeld, dat de meerderjarige, handelingsbekwame leerling zelfstandig tegenover de school kan optreden. In verband met artikel 26 van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665) is bepaald dat de leerling reeds vanaf de dag waarop hij 16 jaar wordt inzage kan krijgen in het over hem opgemaakte rapport.

Artikel II, onderdeel Q (artikel 34)

Voorgesteld wordt om een afschrift van het rapport te verstrekken aan de ouders als de leerling minderjarig of handelingsonbekwaam is en aan de leerling als deze meerderjarig en handelingsbekwaam is. In verband met artikel 29 van de Wet persoonsregistraties is tevens bepaald dat de leerling die de leeftijd van 16 jaren en nog niet die van 18 jaren heeft bereikt een rapport ontvangt indien hij hierom verzoekt. Zie voorts de toelichting op artikel I, onderdeel L.

Artikel II, onderdeel R (artikel 35)

Voorgesteld wordt de mogelijkheid van ontheffing door de inspecteur van het toelatingscriterium voor de ziekenhuisschool te laten vervallen. Voor chronische patiënten die telkens minder dan 3 weken in het ziekenhuis worden opgenomen doch in totaal per schooljaar ten minste 3 weken in het ziekenhuis verblijven, wordt de toelating structureel mogelijk gemaakt. In de overige gevallen waarin de vermoedelijke opnameduur in het ziekenhuis minder dan 3 weken is, moet in overleg tussen de eigen school van de leerling en diens ouders een voorziening kunnen worden getroffen. In dergelijke gevallen zal de ziekenhuisschool in vergelijking daarmee geen doeltreffender voorziening voor de continuïteit van het onderwijsleerproces kunnen vormen.

Artikel II, onderdeel S (artikel 36)

Uit de scholenplannen blijkt voor welke meervoudig gehandicapte kinderen een nieuwe school voor (voortgezet) speciaal onderwijs aan meervoudig gehandicapte kinderen is bestemd. In plaats van in een afzonderlijke ministeriële beschikking kan in verband hiermede eenvoudiger in artikel 36 van de ISOVSO worden bepaald, dat slechts die kinderen worden toegelaten voor wie de school volgens het scholenplan waarop de school voorkwam, is bestemd. In het tweede lid van artikel 36 is voorzien in een regeling voor de scholen waarvoor dit geen toepassing kan vinden en de toelating per beschikking is vastgelegd.

Artikel II, onderdeel T (artikel 37)

Zie de toelichting op artikel I, onderdeel K, en op artikel II, onderdeel G.

Artikel II, onderdeel U (artikel 37a)

Zie de toelichting op artikel II, onderdeel G.

Artikel II, onderdelen V, W en X (artikelen 38, 42 en 43)

De in de onderdelen V, W en X opgenomen wijzigingen stemmen overeen met de wijzigingen die voor de WBO zijn opgenomen in de hierna te noemen onderdelen van artikel I en aldaar zijn toegelicht:

WBO, artikel I	ISOVSO, artikel II
onderdeel M (artikel 27)	onderdeel V (artikel 38)
onderdeel O (artikel 32)	onderdeel W (artikel 42)
onderdeel P (artikel 34)	onderdeel X (artikel 43)

Artikel II, onderdelen Y en Z (artikelen 53 en 54)

Zie de toelichting op artikel II, onderdeel G. In het eerste, zevende, achtste, twaalfde en dertiende lid van artikel 54 wordt het begrip «ouders» niet vervangen door «ouders, dan wel, indien de leerling meerderjarig en handelingsbekwaam is, de leerling». In tegenstelling tot het derde en vijfde lid van artikel 54, waarin deze wijziging wel wordt aangebracht, richten eerstgenoemde leden zich tot de ouders zelf en niet tot de ouders als vertegenwoordiger van de leerling.

Artikel II, onderdeel AA (artikel 59)

Met de voorgestelde wijziging wordt een onnauwkeurigheid hersteld die bij de wetwijziging van 10 april 1991 (Stb. 1991, 174) in de wet is geslopen.

Artikel II, onderdelen HH, II, JJ, LL, NN, PP, TT en UU (artikelen 77, 82, 82a, 87, 88, 88c, 88h, 105 en 110)

De in deze artikelen opgenomen wijzigingen stemmen overeen met de wijzigingen die voor de WBO zijn opgenomen in de hierna te noemen onderdelen van artikel I en aldaar zijn toegelicht:

WBO, artikel I	ISOVSO, artikel II
onderdeel CC (artikel 69)	onderdeel HH (artikel 77)
onderdeel DD (artikel 74)	onderdelen II en JJ (artikelen 82 en 82a)
onderdeel GG (artikel 79)	onderdeel LL (artikel 87)
onderdeel HH (artikel 80)	onderdeel MM (artikel 88)
onderdeel II (artikel 83)	onderdeel NN (artikel 88c)
onderdeel LL (artikel 88)	onderdeel PP (artikel 88h)
onderdeel PP (artikel 109)	onderdeel TT (artikel 105)
onderdeel RR (artikel 114)	onderdeel UU (artikel 110)

Artikel II, onderdeel VV (artikel 111)

De wijzigingen in het vierde, vijfde en zesde lid van artikel 111 van de ISOVSO voorzien erin, dat voor bevoegdheden in het speciaal onderwijs wordt verwezen naar bewijzen van bekwaamheid voor overeenkomstige vakken in het basisonderwijs, terwijl voor bevoegdheden in het voortgezet speciaal onderwijs wordt aangesloten bij bewijzen van bekwaamheid in het voortgezet onderwijs. De bijlage bij het Onderwijskundig besluit ISOVSO kan hierdoor vervallen. In de praktijk treedt hierdoor geen wijziging ten opzichte van de bestaande situatie op.

Voor onderwijs in eigen taal en cultuur is in het voortgezet onderwijs geen overeenkomstig vak aan te wijzen. Het zevende lid van artikel 111 van de ISOVSO, dat de basis biedt voor een regeling bij algemene maatregel van bestuur met betrekking tot bewijzen van bekwaamheid voor dit vak, is derhalve gehandhaafd. Bedoelde regeling is opgenomen in artikel 22 van het Onderwijskundig besluit ISOVSO.

ARTIKEL III

Bij brief van 14 november 1988 (Kamerstukken II, 1988-1989, 20 800, hoofdstuk VIII, nr. 11) heb ik de Kamer geïnformeerd over de problematiek rond het nemen van een gemeentelijk kredietbesluit voor 1 januari 1989. Zonder een dergelijk kredietbesluit kan een verklaring van toestemming voor bouw, uitbreiding, verbouwing en verandering van inrichting van schoolgebouwen niet worden geëffectueerd. Gebleken is dat gemeenteraden onvoldoende gelegenheid zouden hebben voor het tijdig nemen van deze kredietbesluiten. Om te voorkomen dat bevoegde gezagsorganen hiervan de dupe zouden worden, heb ik in bovengenoemde brief aangekondigd dat ik zou bevorderen dat een wetswijziging aanhangig wordt gemaakt dat de datum van 1 januari 1989 wijzigt in die zin dat de uiterste datum waarop een kredietbesluit dient te zijn genomen, 6 maanden ligt na de datum van afgifte van de verklaring van toestemming. Artikel III - dat terugwerkt tot en met 1 januari 1989 - beoogt hierin te voorzien. Samenhangend met het voorgaande is tevens voorzien in een later tijdstip waarvoor de aanbesteding dient te hebben plaatsgevonden.

De gemeenten zijn bij brief van 23 november 1988, OCSR/29126, door de VNG op de hoogte gesteld van de voorgenomen wijziging van artikel F van de Overgangswet ISOVSO. De justitiabelen waren derhalve tijdig op de hoogte. De behoefte aan deze bepaling kwam evenwel op een zodanig tijdstip naar voren, dat een en ander op geen enkele wijze in wetgeving zonder terugwerkende kracht kon worden vastgelegd. In verband hiermee heb ik, hoewel een nota van wijziging bij een ander wetsvoorstel wellicht sneller was geweest, ervoor gekozen om de bepaling op te nemen in het onderhavige wetsvoorstel, dat op dat moment op het departement werd voorbereid.

ARTIKEL IV

De onderhavige wijzigingen van de Wet algemene regels herindeling (Stb. 1991, 317) zijn van tweeërlei aard. In de eerste plaats is de terminologie, waarin nog sprake is van kleuter- en lagere scholen en waarin scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs geheel ontbreken, aangepast aan de WBO en de ISOVSO. In de tweede plaats is voor het basisonderwijs een bepaling opgenomen die regelt, welke instandhoudingsnorm geldt ten aanzien van scholen die tengevolge van een herindeling in een gemeente komen te liggen waarvoor een hogere instandhoudingsnorm geldt. Hiervoor is aansluiting gezocht bij de regeling voor pas gestichte scholen. Op deze wijze worden alle leerlingen in staat gesteld om de gehele school te doorlopen. Voor het speciaal en het voortgezet speciaal onderwijs is een dergelijke overgangsbepaling overbodig, aangezien de opheffingsnormen voor deze onderwijssoorten niet zijn gerelateerd aan de grootte van de gemeente.

ARTIKEL V

De wet treedt met uitzondering van artikel III in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Dit kan voor de verschillende artikelen en onderdelen daarvan verschillend worden gesteld. Deze regeling is nodig omdat voor de inwerkingtreding van verschillende onderdelen (onderdeel RR van artikel I en onderdeel UU van artikel II) een algemene maatregel van bestuur is vereist. Voorts dient voor de inwerkingtreding van een aantal onderdelen een algemene maatregel van bestuur of een gedeelte daarvan te worden ingetrokken (het Toelatings-

besluit WBO) op grond van onderdeel J van artikel I en de bijlage bij het Onderwijskundig besluit ISOVSO op grond van artikel II, onderdeel VV.

Voor een toelichting op de terugwerkende kracht van artikel III zij verwezen naar de toelichting op dat artikel.

ARTIKEL VI

Gelet op het zeer grote aantal wijzigingen dat op grond van dit wetsvoorstel in de WBO en de ISOVSO wordt aangebracht, is bepaald dat een nieuwe doorlopende tekst van voornoemde wetten zal worden gepubliceerd.

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
J. Wallage